

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра теорії та історії соціології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник декана

« 21 » 08 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Теорії соціокультурної та гендерної ідентичності

для студентів

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 «Соціологія»
освітній рівень магістр
освітня програма «Соціологія/ Sociology»
вид дисципліни вибіркова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	20__/20__
Семестр	3
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	англійська
Форма заключного контролю	залік

Викладачі: Малес Л.В.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)
на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2020

Розробник: Малес Л.В. - д.соц.н., доцент, доцент кафедри теорії та історії соціології

ЗАТВЕРДЖЕНО
В.о.зав. кафедри теорії та історії соціології

Малес Л.В.
(підпис)

Протокол № 25 від « 28 » 08 2020 р.

Схвалено науково - методичною комісією факультету соціології

Протокол від «28» серпня 2020 року №1

Голова науково-методичної комісії _____ Червінська Т.Г.

1. Мета дисципліни – з опорою на першоджерела, статистичні та соціологічні матеріали поглибити соціологічні знання про теоретичні підходи в соціальних науках, щодо феномену ідентичності, а також ознайомити із концептуальними баченнями гендерних та соціокультурних ідентичностей у сучасній соціології, гендеристичі, культурології та інших гуманітарних дисциплінах; розвинути і закріпити навички гендерного та соціокультурного аналізу суспільства.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Знати основні етапи розвитку соціології, ключові напрямки сучасної соціологічної теорії.*
2. *Вміти працювати з науковою літературою та періоджерелами*
3. *Володіти понятійним апаратом сучасної соціологічної теорії*

3. Анотація навчальної дисципліни: Проблематика ідентичності розвивається уже більш ніж півстоліття і опирається на теорії ідентичності як соціопсихологічного феномену особистості. Проте у вітчизняній гуманітаристичі по сьогодні тема ідентичності переважно асоціюється і досліджується у зв'язку з етнічністю, що суттєво звужує можливості даного концепту в соціологічній теорії. Мова йде про надзвичайно актуальні і проблематизовані сучасністю соціокультурну та гендерну ідентичності, адже не лише гендерна проблематика, а й культура може і має аналізуватися через призму ідентичності.

4. Завдання (навчальні цілі): Пропонований спецкурс покликаний розширити спектр ідентичностей, які потрапляють у поле зору науковця-соціолога і надати йому, таким чином, нові інструменти аналізу соціальної реальності.

Це спрямовано на формування компетентностей:

- Здатність самостійно формулювати цілі, ставить конкретні завдання наукових досліджень і вирішувати їх за допомогою сучасних дослідницьких методів (ФК22)
- Здатність використовувати базові теоретичні знання, практичні навички й вміння-для участі в наукових і науковоприкладних дослідженнях, аналітичній і консалтинговій діяльності (ФК23)
- Вміння теоретично рефлексувати стосовно сучасних соціальних процесів, феноменів та повсякденних соціальних взаємодій (ФК25)

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Ідеї основних теорій ідентичностей, підходів до її аналізу, основні напрямки становлення досліджень соціокультурних та гендерних ідентичностей у вітчизняній та світовій гуманітаристичі, їх понятійно-категоріальний апарат	Лекція, семінар, самостійна робота	Контрольна робота	10
1.2	проблематику сучасних дискусій щодо соціокультурних та гендерних ідентичностей, перспективи їх вивчення у соціології	Лекція, семінар, самостійна	Контрольна робота	10
2.1	працювати з бібліографією та першоджерелами, використовувати методологію та понятійно-категоріальний апарат теоретичної соціології, соціокультурного і гендерного аналізу	Лекція, семінар, самостійна робота	Контрольна робота	30
2.2	на основі теоретичного спадку соціології, теорії гендеру та суміжних дисциплін узагальнювати, робити порівняльну характеристику соціальних ідентичностей.	Лекція, семінар, самостійна робота	есе	50

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання (назва)	1.1	1.2	2.1	2.2
Самостійно формулювати цілі, ставити конкретні завдання наукових досліджень і вирішувати їх за допомогою сучасних дослідницьких методів (ПРН28)		+		+
Застосовувати базові теоретичні знання, практичні навички й вміння для участі в наукових і науково-прикладних дослідженнях, аналітичній і консалтинговій діяльності (ПРН29)	+		+	
Здійснювати теоретичну рефлексію стосовно сучасних соціальних процесів, феноменів та повсякденних соціальних взаємодій (ПРН31)		+		+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

2. Контрольна робота 1, РН 1.1, РН 1.2, РН 2.1 – 20 балів/12 балів
3. Контрольна Роб 2 РН 2.1, РН 2.2 – 30 балів/18 балів
4. Есе РН 1.1, РН 1.2, РН 2.1, РН 2.2 – 50 балів/30 балів

- підсумкове оцінювання: залік.

7.2 Організація оцінювання:

1. Контрольна робота 1 з тем 1-4 – після теми 4
2. Контрольна робота 2 з тем 5-9 – після теми 9
3. Есе – виконується за однією з тем 1-9

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та семінарських занять

№ п/п	Номер і назва теми*	Кількість годин		
		лекції	семінари	Самостійна робота
1. Теоретичні засади вивчення ідентичностей				
1	Становлення проблематики ідентичності у психологічних та соціологічних дослідженнях особистості	2	-	8
2	Дослідницькі методи та перспективи вивчення соціокультурних та гендерних ідентичностей	2	2	6
3	Види соціальних ідентичностей, їх формування та трансформація	2	2	6
4	Маргінальність кризь призму ідентичностей	-	2	8
2. Соціокультурні та гендерні ідентичності				
5	Теорії етнонаціональних ідентичностей: історія і сучасність	-	2	8
6	Дослідження субкультурних та професійних ідентичностей	2	-	8
7	Феміністські та квір-теорії щодо конструювання гендеризованої соціальності, тілесності та сексуальності	-	2	8
8	Полікультурність та глобалізаційні виклики соціальним ідентичностям	-	2	8
9	Дослідження ідентичності в сучасній соціології	2	-	8
	ВСЬОГО	10	12	68

Загальний обсяг **90 год.**, в тому числі:

Лекції – **10 год.**

Семінари – **12 год.**

Самостійна робота - **68 год.**

9. Рекомендовані джерела:

Основна:

1. Clatterbaugh Kenneth What Is Problematic about Masculinities? // Men and Masculinities. – 1998. 1: 24-45. URL: <http://jmm.sagepub.com/content/1/1/24> (28.08.2018)
2. Kohli Martin The Battlegrounds of European Identity // European Societies, 2000. – №2:2, P.113-137 URL: <http://dx.doi.org/10.1080/146166900412037> (28.08.2018)
3. New Imaginaries: Youthful Reinvention of Ukraine's Cultural Paradigm / ed. and translated by Marian J. Rubchak. - New York & Oxford: Berghahn, 2019. – 330p.
4. Sanja Ivic & Dragan D. Lakicevic European identity: between modernity and postmodernity, Innovation // The European Journal of Social Science Research. – 2011. – 24:4. – P.395-407 URL: <http://dx.doi.org/10.1080/13511610.2011.617647> (28.08.2018)
5. Wagner Roi Silence as Resistance before the Subject, or Could the Subaltern Remain Silent? // Theory Culture Society. – 2012. – 29. – P.99-124 URL: <http://tcs.sagepub.com/content/29/6/99> (28.08.2018)

Додаткова:

6. Autumn Elizabeth (2013) Challenging the Binary: Sexual Identity That Is Not Duality // Journal of Bisexuality. – 2012. – 13:3. – P.329-337. URL: <http://dx.doi.org/10.1080/15299716.2013.813421> (28.08.2018)
7. Elchardus Mark & Kobe De Keere Institutionalizing the new self // European Societies. – 2010. – 12:5. P.743-764. URL: <http://dx.doi.org/10.1080/14616696.2010.514351> (28.08.2018)
8. Kalb Don Identity politics, globalization and the national state // European Societies. – 1999. – 1:2. – P.269-287. URL: <http://dx.doi.org/10.1080/14616696.1999.10749934> (28.08.2018)

9. McDermott Sinead Future-perfect: Gender, nostalgia, and the not yet presented in Marilynne Robinson's housekeeping // Journal of Gender Studies. – 2004. – Vol.13:3. – P.259-270. URL: <http://dx.doi.org/10.1080/0958923042000287876> (28.08.2018)
10. McLennan Gregor Problematic Multiculturalism // Sociology. – 2001. – Vol.35. – P.985-989. URL: <http://soc.sagepub.com/content/35/4/985.citation> (28.08.2018)